

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ARAGÓ, 290 TEL. 23994

PERTANY A LA BIBLIOTECA DE L'ATENEU BARCELONÈS

TRENTA CÈNTIMS

—Mira si hi ha alguna porta oberta; se sent corrent d'aigua.

REVISTA DE PREMSA

Prensa de Madrid

TRES FUNCIONARIS DISPOSATS A FUNCIONAR

Al cap de setze mesos de resistència, «El Liberal» de Madrid segueix publicant els seus extraordinaris anuncis, i hi ha encara qui els paga. Heu-vos-en ací alguns que nosaltres, en homenatge al Madrid heroic, publiquem tan gratuïtament com els de «La Vanguardia»:

Funcionario, soltero, relacionariase con soltera menos 35, pueblerina, residente Madrid o proximidades, sabiendo quehaceres domésticos; preferible defectuosas, pequeñas. Escribid, Funcionario. Preciados, 58, anuncios (14)

Ens agradaria saber per què prefereix els saldos i retalls

Un altre:

Funcionario 45, culto, desea correspondencia señora edad, viuda, pensionista, independiente, gruesa, educada, decente. Ruego discreción. seriedad; inútil otras. Ramírez. Alcalá, 2, continental. (T)

I aquest altre funcionari cult, per què vol una vella grossa, i vídua, i pensionista, i independent...? Ens sembla que si no és per a cobrar orfanat...

Aquest altre funcionari parla més clar:

Joven funcionario Estado solicita pensión completa en casa de señorita o viuda viva sola, dando facilidades para tal fin. Contestar Fernández de la Hoz, 30. Cirilo García. (T)

Suposem que aquestes facilitats perquè la senyoreta o vídua visqui sola, si no es diuen arsènic, poc se n'hi falta.

La Rambla

Dimecres, dia 17, publicava el següent títol:

ARAGO
ACTIVITAT DE L'ARTILLERIA
REPUBLICANA ALS DIVERSOS
SECTORS
S'ANUNCIA UNA EXCEL·LENT
COLLITA D'OLIVA

Mai no hauríem cregut tan eficaç la nostra artilleria.

—Perquè nosaltres els del P. O. U. M. encara no hem renunciat a fer la Revolució permanent.

—Que ja teniu els líquids?

UNA FRASE CARA

El famós Pepe Garí, el de les Indústries Agrícoles, societat de la qual també era accionista Josep Sunyol i Garriga, que fou assassinat pels facciosos, es passà al camp rebel, aneu a saber si per agraïment, i aviat es féu famós per la seva *rumbosidad*. Pepe Garí va organitzar un batalló que portava el seu nom i, el que és més, el va vestir. Era el batalló facciós més ben vestit, o l'únic que anava vestit. Però els negocis no li anaven prou bé, ni a ell ni a la societat, i aquesta decidí convocar una assemblea.

La reunió es celebrà a Saragossa. Al començament tothom parlava, però ningú no s'entenia, fins que a la fi Pepe Garí, català a la fi, per bé que renegat, es va mig imposar:

—Senyors —va dir—, el primer que cal és fer un balanç. Tenim interessos a les dues bandes. A la banda del Govern de la Repu-

blica, com que jo en vinc, puc dir que els nostres interessos són zero. Posem, doncs zero a la columna corresponent i discutim la situació en aquesta banda. Com està això?

—La fàbrica de X—s'aixeca un— no hi podem comptar, perquè la tenen els falangistes.

—I la d'Y. tampoc, perquè la tenen els requetés—digué un altre.

—I la de T. està requisada pel coronel de la zona.

I així successivament.

Aleshores, Pepe Garí s'aixecà i digué:

—Senyors, la situació és clara: zero a la banda dels rojos, zero a la nostra. Ara podem discutir sobre una base ferma.

La frase va tenir molt d'èxit; va córrer tot Saragossa i tota la zona facciosa. Però Pepe Garí fou enviat a fer carreteres durant deu dies.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

NUM. 3040

EDITORIAL

Pecar, fer penitència... i després tornar a pecar

Hi ha molta gent que confon la crítica amb la censura i el consell amb l'agravi. Ganàpies d'aquells que ignoren el sentit constructiu de l'humor sense rancúnia, que s'havien arribat a pensar de bona fe que nosaltres som dolents de mena i que ens fiquem amb tothom pel plaer de fer malet i de divertir la nostra tèrbola perversitat.

A hores d'ara tots aquests ganàpies han d'estar-se mossegant les unghes davant d'aquest èxit esclatant que ha estat i està obtenint encara la nostra Exposició del Fred.

Ara s'ha vist ben clar que cada u dels que fem L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, i molt especialment aquella dotzena incomparable de nino-

taires que la dibuixen, tenen un cor com un vedell.

Aquest foc de les dotze flames és l'infern del nostre penediment encès voluntàriament per nosaltres mateixos amb la guspira de l'ideal que brilla sempre en els 24 ulls de nosaltres dotze (no hi ha cap borni) i en els nostres dotze cervells, que, dit sigui sense falsa modestia, els tenim també del tamany d'un vedell per barba.

Però hem parlat de penediment sola-

ment com a vehicle d'una cordialitat que s'escala al propòsit generós de la nostra Exposició del Fred, a fi que a l'hora de contribuir al seu èxit inicial ningú no es senti d'un passat esquellot o d'altra broma passada i en la que sempre hem intentat posar una màxima garantia ètica de bon gust i de bon regust.

Entesos?

Ara, després d'això, tan amics com abans: cadascú al seu catau i a fer la seva feina i L'ESQUELLA al seu lloc per a seguir criticant i bescantant els que fan la feina curta dolenta o pujada de preu.

Es allò que deien abans les beates:

«Pecar, fer penitència i després tornar a pecar.»

La batalla del Perelló

Una personalitat, després d'haver fet un discurs en una població, en volia fer un altre a Alacant. Però li varen aconsellar que no el fes. I ella va dir: «¡Cómo que no! Soy diputado y a mí nadie puede privarme de hablar. No faltaba más!»

I amb els seus amics va agafar el cotxe i se'n va anar carretera enllà.

Però al Perelló, que es troba a 20 quilòmetres de la població anterior i 20 de la que ve després, li va sortir la policia amb un altre cotxe i el va deturar.

—A mí no pueden detenerme: yo soy diputado... ¡y no faltaba más!

—Home, de cap de les maneres! Això mail Però... és que tenim ordre de detenció contra el xofer... ah, i, a veure? Sí; ho sentim, però també hi ha ordre de requisir contra un cotxe d'aquest mateix número. Ja em perdonaran, veritat? Són ordres. Però si vol pujar al meu cotxe... Només que, amb el meu cotxe, tinc ordres de dirigir-me tot seguit a València i no a Alacant.

El viatger i els seus acompanyants, decidits a tot, varen baixar decidits a anar a

peu. Però al cap de cinc quilòmetres es varen haver d'asseure. A poca distància hi havia un cotxe darrera d'ells: el de la policia, que amablement acceptaren... per anar a València.

...

L'endemà passat un dels amics de l'ex-futur orador es presentà a la Direcció General de Seguretat, bufant.

—Li posaré una querrela criminal!

—No me'n parli, que estic preocupadíssim.

—Que ja ho sabia?

—M'ho varen dir i fa dos nits que no dormo; cregui que és d'una complicació...

—Ah! Ho veu?

—Sí; perquè afiguri's: jo sóc magistrat del Tribunal Suprem i m'ha de jutjar el Tribunal de Garanties. Però pel càrrec que ocupo ací m'ha de jutjar el Suprem! Mare de Déu quines complicacions!

—Booom! (és el cop de porta de l'ex-futur querellant).

Tots els caçadors són mentiders

Un amic nostre, gran caçador, se'ns queixa que algú hagi posat en dubte la següent aventura: Per tal d'ésser més a prop del bosc viu en un carrer pel qual passa tramvia. D'aquesta manera, agafant el tramvia i canviant només una vegada de línia, és a l'estació cada dissabte.

Com a precaució, perquè, és clar, no sempre fa bon temps, cria conills al balcó de casa seva i, perquè els de balcó tinguin un cert gust silvestre, cada setmana, a més dels conills que mata, porta un farcell d'herbes boscanes pels que té, vius, a casa.

—Doncs bé —explica—. Un dia em vaig trobar a faltar un conill, el més bonic de tots i, com és natural, vaig sospitar tot seguit del veí. Vàrem tenir una baralla i ens vàrem insultar, però no en vaig treure res, tot i que va haver de callar, però ja em vaig quedar sense conill.

Arriba el dissabte i agafo l'escopeta i el sarró i cap a caçar falta gent. I no trobant res, jo que sí, que deixo el sarró a terra i m'adormo fins que el fresquejar del cap al tard em va despertar. Ves quin mal dia, vaig dir; més valdria que no hagués sortit. I agafo el sarró i me'l trobo tot pesant. I ara! que faig, i l'obro i, què dirieu que hi trobo?

Els més innocents, és clar, varen dir l'anell; però els més vius varen dir l'espinca. El nostre amic aleshores es va enfadar:

—Que us penseu que faig broma? Hi vaig trobar el conill.

—Mort d'una perdigonada; l'havies caçat adormit.

—No! viu i ben viu! Era ell el que encara dormia. Afortunadament que no el vaig matar.

—Ah, no el vares matar? Quina mentida!

—Mentida? Si l'hagués matat, sí que no s'ho creuria ningú; en canvi, ara, si voleu, encara el podeu veure a la gàbia del balcó de casa.

—Vaja, vaja, i, com hi hauria anat?

—Ja us he dit que visc prop de la muntanya, al peu del tramvia. Em veia cada dissabte com feia adéu a la dona... creia que li portava herbes boscanes... i un dia se les va anar a cercar ell mateix.

—I amb el teu veí, com vares quedar? Perquè, vaja...

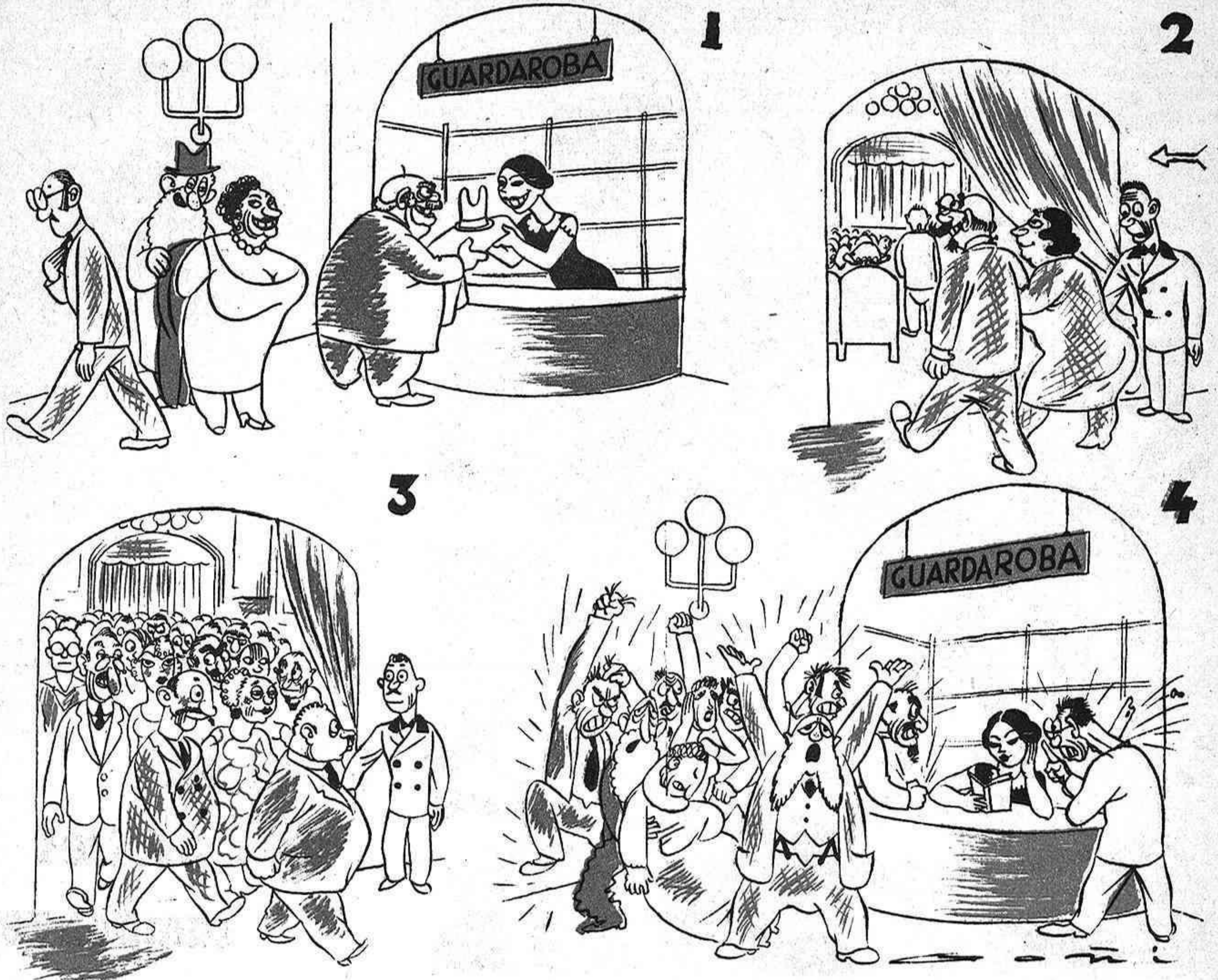
—Res, home, sí el que se m'havia menjat era el gat! Per això dissimulava!

L'ESPANYA «NACIONALISTA»

— Les accions d'avui ens han costat nou-cents italians i tres-cents alemanys.

— Si que ens en costarà, això, d'accions!

HAVIA ESTAT DEPENDENTA D'UNA TINTORERIA

ESQUELLOTS

DON PERE, QUE ES UNA MONA...

Amb una mica de retard hem conegut detalls de l'empresonament esdevingut a Pamplona de l'ex ministre de Marina del bienni negre, Don Pere Rahola.

Estava Don Pere fent una becaina al Casino de Pamplona, quan s'inicià sense saber com, una tumultuosa discussió sobre erudició marítima.

Es parlava de les possibilitats de la marina mercant basca a mans dels defensors de Bilbao.

Don Pere Rahola s'espantà la mosca, s'acabà d'espavilar i atussant-se els bigotis digué quatre mots que sorprengheren els concurrents per la seva precisió documental.

—¿Pero, cómo está usted tan empollado? —li preguntà a Don Pere un talangista destacat de la trınca.

—Pues, porque, como usted ignora, yo he sido ministro de Marina de la República.

—Ah! Sí? Pues queda usted detenido! Y don Pere veié entre becaina i becaina com li anaven creixent els bigotis, fins que

semblaven les trenes d'una collegiala, a la cangrí de la capital nabarresa.

Entretant, a París el poeta de la Generalitat de Catalunya Josep M. de Segarra li dedicava aquests versos substanciosos, productes de la substància gris que vibra sota la clepsa de l'infantó de Castellarnau:

«Don Pere, que és una mona,
que li agradà fel el m...
al Casino de Pamplona
la vanitat el va perdre.»

«EL CAFE MALTA ES BUENO»

Un dels nostres lectors més conseqüents ens tramet el següent anunci, aparegut a «La Vanguardia» el passat dia 14 del mes corrent:

«Asociación Naturista Pentalfa.

A todo el que solicite el librito que acaba de aparecer, del prof. Capc: «El café Malta es bueno», se le dará uno gratis. Rambla Canaletas, número 9, 1.º, de 4 tarde a 8 noche.»

I bé, ens demana atribulat el nostre conseqüent lector, ¿què és el que donen gratis al que compri el «librito»: un café Malta, un «librito», o un professor Capc?

Pot saber-se de quin mal hem de morir? Nosaltres no podem, sentint-ho molt, aclarir els dubtes del nostre lector conseqüent.

Ara bé; per si li pot servir d'antecedent, li direm que quan vàrem anar a comprar l'altre «librito» que publicà el professor Capc no ens varen donar de franc ni una mala llimona, ni un all, ni una ceba!

Com canvien, els temps!

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA

- I per què els han descol·lectivitzat ?
- Perquè perdien sempre.

L'èxit de les nostres campanyes

Després de quaranta segles d'insistir, l'ex-Companyia de Tramvies ex Societat no ex Anònima, ha escoltat els nostres plans i els dels nostres lectors i els dels nostres personatges en cerca d'autor i s'ha decidit a resoldre l'angoixós problema de la manca de canvi.

La nostra solució, no obstant, no ha estat seguida en un tot. Nosaltres propugnàvem, com recordaran els nostres lectors, pel viatge gratuït, gràcies a un bitllet de deu pessetes ficat dintre un porta-passis, explotant la negativa dels cobradors a donar canvi i anant d'un tramvia a l'altre.

Però no; els Tramvies han emès vals i ara haurem de pagar en moneda, perquè ens tornin el canvi en vals i després pagar en vals perquè ens tornin el canvi en bitllet del tramvia. Això sí en l'endemig no hem perdut el val, que és el que passarà i el que totes les entitats que emeten moneda esperen que passi, perquè així hi vénen a guanyar d'un 20 a un 25 per 100.

Nosaltres, que ens avenim a tot, també, és clar, ens avindrem a donar aquest guany als tramvies; però si aquests no volen acceptar el nostre sistema del bitllet de deu pessetes etern, per què no fer mig i mig i no donar llibrets de bitllets de tramvia com abonament? Aquests sí que no es perdrien i fins i tot hi guanyaríem tots perquè faria molt bonic fer el generós i pagar el tramvia a les notes maques. Fins ens fariem perdonar l'estar emboscats.

Poble! Vés al Teatre

«Catalunya» publica de tant en tant cada dia un anunci que, si li paguen, s'hi deu fer la barba d'or. Diu:

**«El Teatre instrueix i delecta.
El Teatre és del Poble.
Poble! ves al Teatre.**

(Oficina d'Informació i Propaganda.)

En llegir això, el lector s'esvera. Carai, diu. Si el teatre és del Poble, és meua! I diu que instrueix i delecta? Carai, carai! Hauré d'anar al teatre!

I el primer que fa és repassar la cartellera del mateix «Catalunya» perquè, fora dels diaris de la C. N. T. els altres no la porten, perquè el teatre és del poble, i hi troba:

Còmic: «Miss Virtud», «Me acuesto a las ocho». Novetats: «La del Manojó de Rosas», «La Tabernera del Puerto», «El niño Judío». Nou: «La Dolorosa», «La Tabernera del Puerto». Romea: «Mi abuelita, la pobre». Victoria: «Los de Aragón», «La Dolorosa», «Los Flamencos». Tivoli: «Eva», «La Duquesa del Tabarín», «La Viuda Alegre»...

Sembla que no hem llegit bé aquell anunci; potser ens hem equivocat. Girem full. En efecte: l'anunci diu:

**«El Teatre instrueix i delecta?
El Teatre és del Poble?
Poble! Ves a fer punyetes!»**

—Si no em dona xavalla cridaré un guàrdia.
—Però, vol dir que en tindrà ell de canvi?

El comercio i el fumercio

(Dècima de frare)

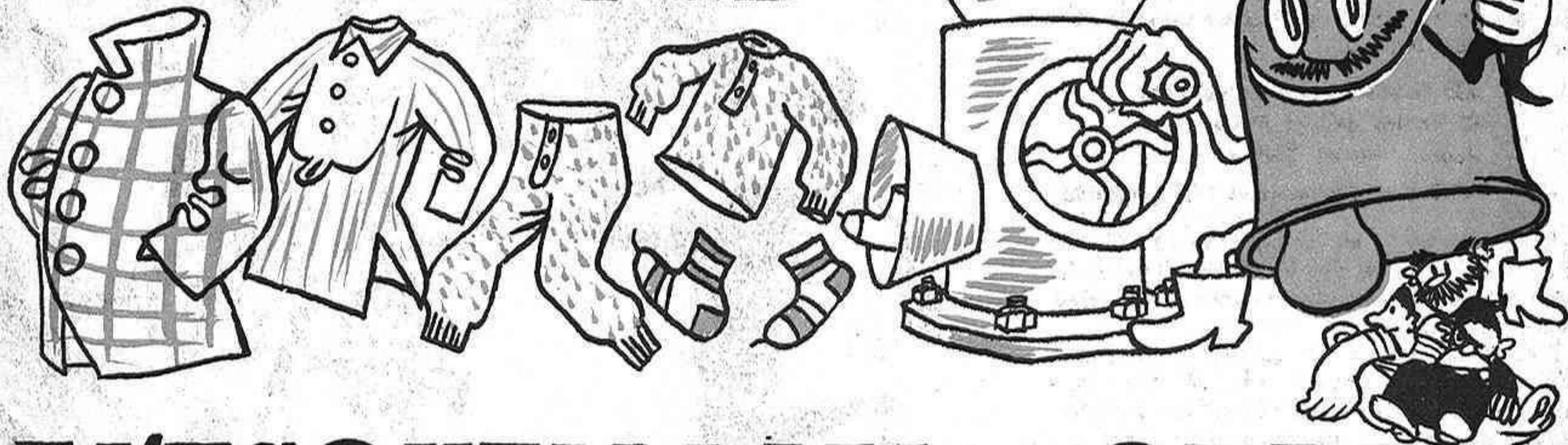
Cuentan de un sabio que un día tan pobre y misero estaba, que fumar, sólo fumaba unos luckis que cogía en la cola en que formaba.

—Habrà otro, entre sí decía, más pobre y primo que yo? Y cuando el rostro volvió halló la respuesta viendo que otro sabio iba escogiendo las colillas que él dejó. Más después, ¡oh dulce ensueño, se fumaba un caliqueño! ¡Buscaba colillas, mas eran para los demás!

FRANCESC PUJOLS

EXPOSICIO DEL FRED

DE L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

I tu?

Encara no has anat a l'Exposició del Fred?

SI VOLS SABER EL QUE ES CALOR... NO BADIS!

"L'Esquilla" t'espera com aquell qui espera un granet de sorra

L'EXIT DE LA NOSTRA MAQUINA DE FER EMBOTITS DE «TRICOT»

Està vist que no n'errem ni una. Ara hi ha més d'un viu que a la vista de l'èxit esclatant i calorós de la nostra Exposició del Fred, sol exclamar:

—Jo prou que m'ho pensava.

Val a dir que cap viu, però, ni nosaltres, que som els més vius del món, no es pensava de debò que la nostra Exposició del Fred fos com ha estat, no un èxit com tothom es pensava, sinó més encara, un èxit impensat més gran que els que es pensaven els més grans pensadors del món.

Només cal pensar, posats a pensar que tot el queensem és poc, que a la nostra Exposició del Fred s'han agafat els refredats més grossos i les pulmonies més dobles que hom hagi pescat a la vida.

La cosa no és per culpa nostra, ni és cap imprevisió de la que ens pugui acusar la nostra consciència. Es tracta d'un fenomen físic dels més naturals i senzillament lògics.

Al front fa fred perquè som a l'hivern i a l'hivern fa fred a tot arreu.

Ah! Però si a l'hivern es fa una Exposició del Fred per a remeiar el fred i resulta que aquesta Exposició és un èxit esclatant i hi ha bufetades per entrar, i un cop s'és dins a causa de l'aglomeració a dins fa calor, i quan hom surt, catacrucl!: Pulmonia de vuit vàlvules superheterodina i antiparasitària.

Aleshores aquest petit contratemps es converteix en un vehicle formidable que va esbandint la propaganda colossal de la nostra excepcional Exposició del Fred.

Cada vegada que un barceloní estornuda s'esdevé fatalment aquest

pintoresc diàleg, que sembla subvencionat, i malgrat que ho sembla no ho és:

—Atxíssl!

—Salut!

—Gràcies. Ja m'he reiredat.

—No! sí que l'has agafat fort. Que has anat al trenca-ones?

—No, és que vaig anar a l'Exposició del Fred i hi havia una gentada i feia una calor tan gran que en sortir, mira, tu mateix.

—Home, per cert, que ara m'hi fas pensar. Jo encara no he anat a complir com a bon ciutadà i com a bon antifeixista.

—Ah! Tu no hi has anat? Doncs no badis; ves-hi, que gaudiràs com un lladre, riuràs i compraràs veritables gangues, veritables documents de l'humor més històric, que mai no s'hagi fet.

Allò és com una màquina de fer botifarres de llana termògena.

Quin èxit, no! Quina mina! Una màquina de fer diners per a comprar roba d'abric **nova de trinca** (i si pot ésser feta a mida) per als combatents del Front.

—I això ho fan amb una màquina de fer embottits?

—No, home, no; això és una metàfora; és com si diguéssim aquelles màquines que per un forat hi fan entrar porcs i de l'altre en surten botifarres.

—Així, vols dir que el ninotaires de L'ESQUELLA són uns porcs?

—No, home, no... i ara! Vull dir que per un forat fan entrar els originals dels ninots publicats a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA i per l'altre van sortint: samarretes, calçotets de baieta, mitjons de llana, mantes, capots, bufandes, sueters, etcètera, etc.

—Així ha de semblar a cal dra-paire?

—No; tot és nou de trinca. Només són vells els ninots, però són els originals i tenen un valor artístic i històric, al qual cal sumar el propòsit benèfic que els posa a l'abast del poble, que ja els havia rigut i celebrat...

MES DE 60 PORTADES EN CO-LORS

Barcelonins, atenció, barcelonins! A l'Exposició del Fred hi trobareu més de 60 portades en colors originals pintades a mà! Són els bocets d'altres tantes cobertes dels números més celebrats que d'ençà del 19 de Juliol del 1936 ha publicat L'ESQUELLA DE LA TORRATXA amb els acudits corresponents i la gràcia corresponent a cada acudit.

Més de 60 dosis d'aquella gràcia que us ha divertit i us ha enlairat el cor en els moments difícils, en els moments grotescos i en els moments tràgics d'aquest moment inoblidable de la Història, que fa més de 16 mesos que dura i que en l'esdevenidor podrà reconstruir les vibracions i les palpitations d'angoixa i d'alegria que heu viscut lluitant per una vida lliure i millor.

MILERS DE DIBUIXOS SEL-LEC-CIONATS

A més, hi trobareu a l'Exposició de Fred milers de ninots seleccionats, entre els que assoliren més rialles i més elogis per la seva gràciosa perfecció.

Encara que els veieu enganxats de dos en dos o de tres en tres, pen-

seu que sou lliures d'adquirir-los d'un en un, doncs els venem a talls, com el pernil i fins i tot més barats que el pernil mateix.

Potser replicareu que això no alimenta tant; guardeu-vos, però, de dir tal cosa.

Això és l'Aliment de l'Esperit, i no volem discutir si engreixa més un tip de carn d'olla, que el riure, però els neguits aprimen tant com engreixa, ail, el pollastre rostit.

No badeu! Quan passa l'alegria, riueu!

Ara l'alegria som nosaltres.

Ara L'ESQUELLA ha portat a l'Exposició del Fred l'alegria per vosaltres, i l'alegria per als combatents, que d'ací treuran l'abric que els cal per tenir calenta la sang a l'hora d'ésser valents i d'aixafar l'enemic que cobeja de nosaltres i de vosaltres la sal de l'esperit i les llunes que fa el brou de l'escudella.

No badeu!

MILIONS DE NINOTS SENSE DES-TRIAR MES BARATS QUE EL XANQUET

Prou que sabem nosaltres que el barat no és xanguet precisament, sinó un peix més gros i més car, o sigui menys barat, malgrat que sem-

bli mentida; però és una manera de dir!

Volem dir que, a més a més dels veritables quadres d'art enganxats a les parets, encara hi trobareu a l'Exposició del Fred una ventruda cartera d'originals de ninots sense destriar a qualsevol preu, a l'abast de totes les fortunes i de totes les dissorts, per a tenir tan sols sigui un record d'aquesta Exposició del Fred de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, a benefici de la roba d'abric per als combatents.

Un record que sigui ensems executòria d'antifeixista conscient, generós i comprensiu, per aquell que l'adquireixi a canvi d'uns bitllets dels quals sempre donarem el canvi.

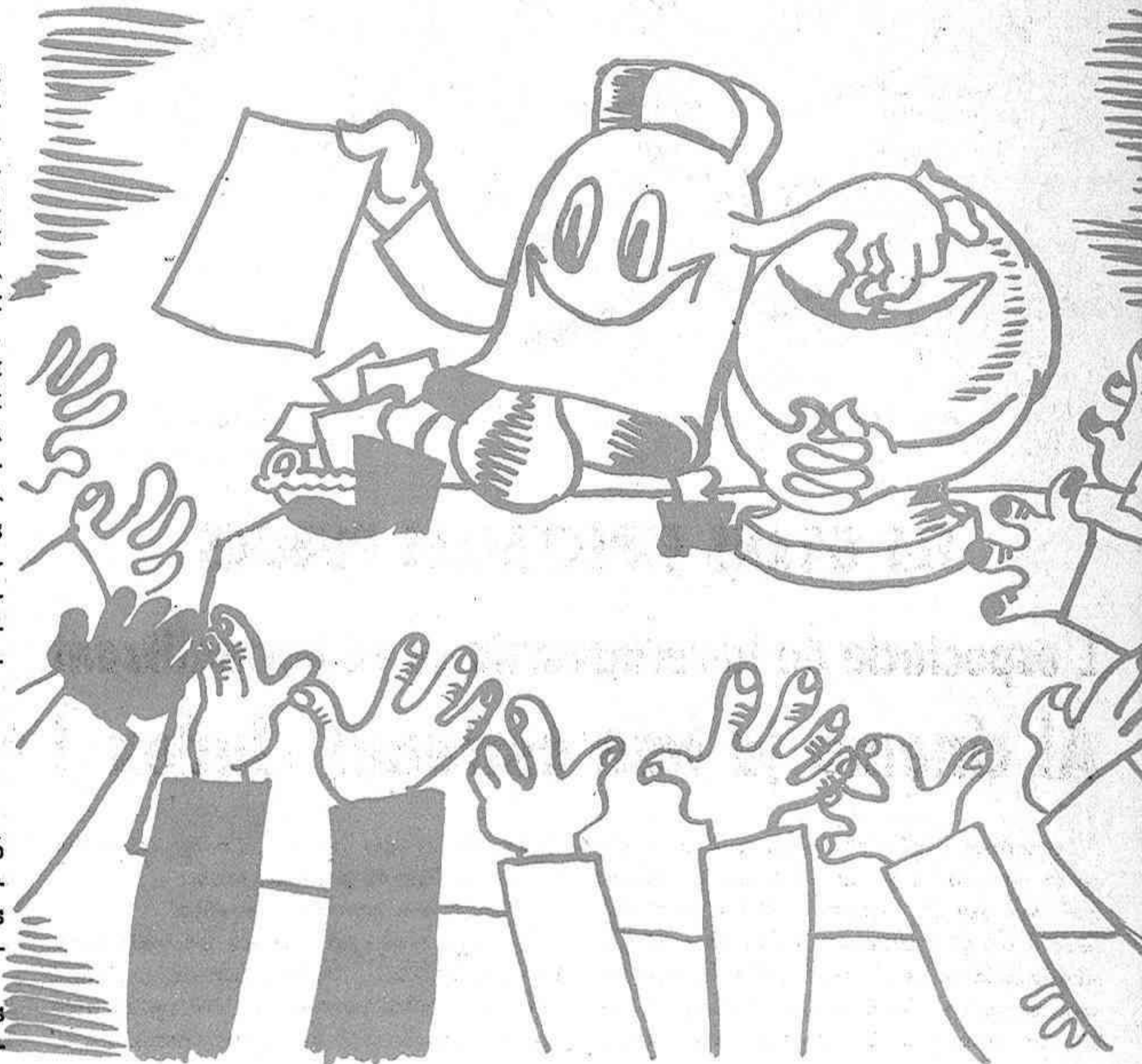
PREUS!

Sobre això dels preus no tingueu manies: allò que trobeu pujat, regategeu-ho, i allò altre que trobeu barat pagueu-ho doble o triple, segons l'eufòria de la vostra butxaca.

Però no marxeu ni vingueu amb les mans buides.

Penseu que al front fa fred i que a la reraguarda fa vergonya de pensar-hi.

PERE GALLARI

— Ara s'ha descobert que la vergonya és una matèria prima.

ELS GRANS ESPECTACLES PUBLICS

L'espectacle de la reraguarda es va normalitzant Al cinema ja han estrenat «Judex»!

La normalització de la vida de l'espectacle de la reraguarda és un fet, i tant és un fet, que per esvair disputes i polèmiques que sempre porten rancúnies i malentesos, el Comitè Econòmic de Cines, després de publicar una magnífica memòria que acabem de rebre, en veure que no ens acabàvem d'enten-

dre sobre el que havia fet o no havia fet, ha dit com aquell frare del conte:

—Bé; doncs tornem a començar.

I és per això que, atenent les indicacions de L'ESQUELLA, al Cinemar ja projecten «Judex», el film francès que els nostres avis varen aplaudir amb tant d'entusiasme. I per-

què no ens tornem a descomptar, és a tres pessetes la butaca.

★

Seguint la mateixa norma, però potser saltant una mica massa violentament cap als temps ultramoderns —signe evident d'un revolucionarisme encara incontrolat—, ha estat presentat al «Ferrer y Guardia» un film que, a l'edat de sis anys encara no s'havia estrenat pel juliol del 1936, perquè els infectes burgesos no el volien perquè deien que era tan dolent, que no es volien exposar a perdre-hi bous i esquelles. El film es titulava «Esposas de Hoy» i era una llauca de la que fugia tothom, distribuïdors i empreses. Ara, però, gràcies a la revolució cinematogràfica que s'ha fet, ha estat possible veure el film.

Com, però, que potser era excessiu presentar com a «Esposas de Hoy» un film de set anys enrera, el Comitè Econòmic de Cines l'ha rebatejat amb el títol de «Esposas de Ayer».

D'ací a un temps podran presentar altre cop el film com d'estrena amb el títol «Las de Ayer y las de Hoy».

★

A més a més d'aquest film, com ja dèiem abans, el Comitè ha estrenat una Memòria.

La Memòria va dedicada al President de la Generalitat i a la coberta hi porta, en els angles superiors, la bandera catalana i la de la República, i a baix, al mig, un rectangle amb la rojinegra. La dedicatòria, firmada pel senyor Miquel Espinar, Director provisional del Comitè, comença:

«Seguros de que ha de ser placentero para vuestros ideales de progreso social que tan profundamente teneis arraigados y que con tanta valentía habeis mantenido siempre, conocer personalmente la gestión total de una de las primeras Colectivizaciones que con vuestra firma se implantó en Cataluña... Respetuosamente os saluda...»

En el que diríem «introducció» de la memòria explica més o menys com va anar això de les primeres collectivitzacions que havien d'acabar en un decret que es passà per alt, i en el Capítol I acaba d'aclarir-ho en parlar de la «Situación Jurídica».

Diu primer que «el Comitè Econòmic de Cines constituye una de las primeras colectivizaciones decretadas por la Generalidad de Cataluña, ya que su decreto lleva por fecha 12 de agosto de 1936, que controla LA EXPLOTACION DE 112 LOCALES, QUE CONSTITUIAN ANTES CASI OTRAS TANTAS EMPRESAS INDIVIDUALES...», i afegeix en la «Situación Jurídica» que «Por Decreto de 5 de agosto siguiente, disolvió por resultar inútil ante los nuevos hechos, el Comité del Cinema de la Generalidad, incorporando sus funciones a la Comisaría de Espectáculos, recientemente creada.

A partir de este momento, la expresada Comisaría, de acuerdo con el departamento de Trabajo y con beneplácito de la mayoría de

las empresas y unanimidad absoluta del sector obrero, controlado en esta rama íntegramente por la Confederación Nacional del Trabajo...».

I ara resulta que les empreses que, és clar, per no tenir més de 100 obrers —en un cinema no hi són mai— havien donat el beneplàcito i fins la firma per cedir els seus negocis a l'Económico de Cines, es rebelen i se'n van a presentar reclamacions al Tribunal Industrial! I total perquè el beneplàcito i la firma la van donar pel mes d'agost de l'any passat. Com si algú se'ls hagués hagut de menjar si no ho feien!

I ara encara es queixen, després que en el balanç de despeses se'ls assigna 43.620 pessetes mensuals, o sigui 389.9999999 pessetes cada mes per cada cinema, ja que n'hi ha 112 «que constituïan antes casi otras tantas empresas individuales», i com que als antics empresaris, com a obrers, se'ls assignava un 200 per 100 del percentatge tipus que serveix per fixar el salari dels altres obrers, és fàcil saber el que toca als altres obrers.

Es gràcies a això que es poden assignar 16.000 pessetes per a publicitat en la premsa que no publica cap anunci, prometre jubilacions i subsidis i fins i tot estrenar «Judex» i descobrir Max Linder, cosa que els empresaris, amb l'afany de guanyar diners i la satisfacció de guanyar-ne, no preocupant-se més que de la taquilla, de pagar els impostos, els empleats i les pel·lícules no podran fer mai.

—Jo voldria un despatx de «remordimiento español».

El Teatre ja té "extres" com a Hollywood però a l'inrevés

—Finalment s'ha inaugurat el nou règim teatral. Ara es farà com a Hollywood.

—Sí? Finalment! Ja era hora que s'entrés definitivament per les vies del progrés.

— Que vol dir Falange? — Punta del dit. — Així ja sé on se la ficaran.

Això darrer ho diguérem nosaltres al nostre visitant, però el nostre visitant no hi estava pas conforme i ens preguntà:

—Vós creieu que a Hollywood hi ha progrés? I cal! Es ací on hi ha el progrés. A Hollywood els extres es moren de gana.

—Pobrets! Hauran de fer la Revolució.

—Sí; i prendre'ns per model a nosaltres. Veieu, a casa nostra sí que els extres estan bé. Guanyen cent pessetes!

—Bufal! i els artistes?

—Els artistes, com sempre: els tres dures; així se'ls pot fer netejar els waders.

—Així deu ésser molt sol·licitada la categoria d'extra.

—Sí; però pocs hi arriben. Per ara només hi ha En Borràs, l'Hipòlit Làzaro, En Marcos Redondo i la Maria Espinalt.

—Però si aquests són artistes!

—No, en el nou règim revolucionari són extres. Dimarts passat ens vàrem reunir per veure si donàriem la categoria d'extra a la Ladrón de Guevara.

—Ah! I la Maria Vila, i la Forners, i la Casals, i...

—Fugí, home, fugí! Aquestes només fan català! Bé prou ens costen; guanyen set duros i amb impostos i tant per cents sindicals, només ens hi podem treure dos!

L'home més fred d'Anglaterra visita el bell Adolf

Lord Halifax declara que als "gentlemen" els agraden més rosses

Berlin, 21 (Del nostre expulsat especial).— S'han explicat moltes mentides sobre el viatge de Lord Halifax a Alemanya, i la major part d'elles falses. Lord Halifax ha anat, és cert, a Alemanya, encara que es podria dubtar per les moltes poques persones que l'han vist. Von Neurath, que l'ha acompanyat arreu, ho assegura; però nosaltres, que hem tingut ocasió de parlar amb l'home més

flemàtic i reservat d'Anglaterra, que és el mateix Lord Halifax, no sabem què creure'n, puix per més que hem insistit, no hem aconseguit fer-li-ho afirmar ni negar. Lord Halifax ens ha rebut amb allò que se'n diu cara de poker, allò que, els castellans en diuen «cara de poker, amigos». Es per això que ens hem hagut d'espavilar per obtenir les dades necessàries per aquesta crònica.

LORD HALIFAX ARRIBA A BERLIN

Quan, a tres quarts de nou arribà Lord Halifax a Berlín, dimecres de la setmana passada, jo, naturalment, em trobava a l'estació.

El tren va arribar sense fer scroll, si no és aquell que us indica que no en feu. En deturar-se la màquina va baixar d'un vagó de primera un senyor que ningú no hauria dit que fos Lord Halifax. Es el que ell volia i, fent els possibles per no semblar-ho, s'acostà dissimuladament a un grup de personalitats, les unes nazis, les altres simplement cavallers, i les saludà com si tal cosa, sense fer distinció.

Això és un *gentleman*, ens vàrem dir; fa com si no s'adonés de qui som.

Però s'adonà de nosaltres i, girant-nos l'esquena féu «xut!» en anglès als que havien anat a rebre'l, i els digué:

—Silenci! L'Eden no em volia deixar venir; però com que s'ha hagut de ficar al llit refredat, m'he pogut escapar.

—Voleu dir que farem res havent-se refredat la política exterior anglesa?, preguntà Von Neurath.

—Farem el que podrem. De moment, podríem anar a veure l'Exposició de Caça. Quasi no em puc aguantar, afegeï recolzant-se amb el repòrter que assistia a l'arribada vestint un uniforme de fanal de gas.

—Doncs anem.

L'EXPOSICIO DE CAÇA

—L'Exposició de Caça és una nova manifestació del geni alemany, explicà Von Neurath. Ací hi ha tot el que es pot caçar i tot el que no es pot caçar. I res d'imitacions com a tota la resta del país; ací tot és natural. Les imitacions que hi ha, són tan naturals, o sigui més naturals, que els mateixos models.

—I, per què?—preguntà Lord Halifax flemàticament.

—Perquè les imitacions que més s'acosten a la imitació són els models naturals.

—Well!—va dir Lord Halifax.

I va començar la visita amb tot mètode.

Primer de tot Lord Halifax va visitar les diverses instal·lacions de perdigons.

—Els perdigons — explicava Von Neurath — és el més essencial de la caça; és com si diguéssim la caça en comprimits. Aquests perdigons, per exemple, amb la resistència de l'aire s'inflen i es tornen perdus. Es tret segur. Aquests altres són de conill de bosc. També en tenim de conill de gàbia i de gallina a l'olla.

—I, són comestibles?

—Oh, no! Serveixen per a fer canons.

—Well! —va fer Lord Halifax.

—Com veieu—seguí dient Von Neurath—, la caça és una indústria nacional. Nacional-socialista. Abans, els demòcrates caçaven per caçar. La caça, en ella mateixa, no és res si no hi ha converses diplomàtiques.

ESPANYOLADA

—Soy de la raza calé
que al mundo dicta sus leyes.
—Olé Cagancho!

Veure? Ara vostè i jo tenim, com qui no diu res, una conversa diplomàtica, no?

—Well!—exclamà Lord Halifax.

I anàrem recorrent stands.

—Ací, tirant una lliura esterlina, passa una perdiu; si en tira dues, un faisà; cinc, un senglar, i deu, un ós.

—I es poden matar?

—Provi-ho.

Lord Halifax va fer Well, i hi deixà els diners. Però no va matar cap peça.

—Achl —va fer aleshores Von Neurath—. Ací teniu la superioritat de la tècnica alemanya. Si el canó de l'escopeta fos dret, aviat s'acabaria l'stand.

Lord Halifax no va contestar, perquè té fama d'ésser l'home més flemàtic d'Anglaterra.

—Ací —tornà a dir Von Neurath— hi ha l'stand del que no s'ha caçat: els trets errats.

—No hi veig res.

—Naturalment!

—En canvi, aquest stand, que també sembla buit, es l'stand dels rastres. No els sentiu?

—No.

—Ensumeu—i destapà una ampolleta d'una vitrina—, De què és?

—No ho sé.

—Llebre. I aquest, guineu. Naturals. Aquests altres són sintètics.

N'hi féu ensumar de les dues menes.

—Els distingiu?

—No.

—Els gossos tampoc. Són els progressos de la ciència alemanya.

Arribarem davant d'un altre stand: un paisatge artificial i un home natural, agonzant.

—Un error de caça.

—Oh!

—Es jueu; cada dia el canviem per un de fresc.

—Bé podríeu posar-hi àrabs!

—Àrabs! Però si els àrabs són aris, almenys ara!

—Veureu, com que em creia que era una conversa diplomàtica... —fa fer Lord Halifax.

Arribaren a un darrer stand; era molt gran i dividit en dos: en el primer s'hi veien una sèrie de conills, llebres, senglars, faisans, etc., de proporcions descomunals: conills com bous, llebres com vedelles, senglars com bous, faisans com estruços, cada un d'ells pasturant en el seu paisatge propi: a l'altre departament, pardals, aloses, cadeneres, pinsans, morts i dissocats. A Lord Halifax li interessà, és clar, el primer i preguntà amb flemma:

—La Zootècnica aplicada a la caça? Hagenbeck?

—No; l'stand dels caçadors mentiders.

CAP A BERCHSTESGADEN

A l'hora de sortir el tren ja en feia una altra que érem a l'andana. Lord Halifax havia d'anar a veure el Führer!

I nosaltres també.

En arribar a Munic no baixàrem perquè no vàrem poder. Portes i finestres estaven condemnades! Impossibile sortir. El nostre vagó quedà en una via morta, i quan ja ens

El «compromís» de Franco.

créiem que l'anaven a enterrar amb ella, va venir un altre tren, ens agafà i cap a Berchtesgaden.

Hitler va obrir en persona el vagó amb un obre-llaunes, i invità Lord Halifax a sortir. Quan es varen veure, Hitler va aixecar el braç per saludar i Lord Halifax li va allargar la mà. No es varen trobar. Varen repetir el gest, i tampoc.

—Well! — va dir aleshores Lord Halifax. I va tornar a pujar al vagó. Tothom es va pensar que era per entornar-se'n, considerant rompudes les relacions. Però no; simplement, des de dalt de la plataforma va poder estrènyer la mà del Führer.

—Les democràcies —va dir aleshores Hitler— es podran entendre sempre amb Alemanya: només cal que pugín ací dalt.

L'ENTREVISTA

Els dos personatges pujaren tot seguit al cotxe de l'estació, es dirigiren al Palau i es tancaren.

Què es deien? Ah! Tres hores va durar l'entrevista, i en sortir els presents varen sentir que Hitler deia:

—Així, entesos?

—Sí, entesos; anem a dinar.

EL DINAR

El dinar fou cordialíssim; tant, que al final Hitler es va fer portar un canó, féu l'ullet al seu convidat, hi ficà una cullera

(al canó, s'entén) i la va treure plena de mantega.

—Mantega?—féu Lord Halifax, esverat.

—No us esvereu: encara en fem—per a mi.

UN SOPAR AMB GOERING

Tornant de Berchtesgaden a Munic el general Goering agafà pel seu compte Lord Halifax. «Soprem», va dir-li simplement. I, en efecte, el ministre anglès es va vestir per anar a sopar, sense pensar res de mal.

Goering, però, havia estrenat un nou uniforme. I és per això que a la sortida algun malintencionat va fer córrer que Lord Halifax havia begut, perquè portava al coll els cordons d'uns cortinatges, els forats dels botons plens d'escuradents i al cap una corona d'escarola.

Era, simplement, perquè Goering no se sentís cohibit.

LA CASA BRUNA

L'endemà, agraït, el general Goering acompanyà el seu il·lustre hoste a veure el millor de Munic: la Casa Bruna.

—La Casa Bruna; us agrada?

Lord Halifax, per bé que parla correctament l'alemany, li contestà en anglès:

—«Gentlemen prefer blondes».

—Què? No us agrada?

—No; m'agraden més les rosses.

L'entrevista acabà d'una manera més aviat freda.

Bofarull

INFORMACIO ESTRANGERA

ELS «CAGOULDARDS»

París, 45.—Es confirma que sí que també eren alemanyes i italianes les armes trobades a milers als cataus dels «cagouldards» feixistes francesos que preparaven acuradament la salvació de França a l'estil de la salvació d'Espanya, que estan portant a cap a Espanya els italians i els alemanys ajudats descaradament pel Franco i els seus moros notables i «sobresalientes».

Hom creu que si les coses no s'espatllen es podrà evitar que no intervingui en aquests fets el Comitè de la No Intervenció.

No voldriem equivocar-nos en afirmar categòricament que per ara no s'ha pensat encara enllloc en concedir la bel·ligerància als encaputxats.

HA ESTAT DETINGUT EL CAPI

París, 170.—Ha estat detingut sota la caputxa que portava al cap, el cap dels «cagouldards» Moreau, la detenció del qual s'ha practicat en el moment que el cap dels encaputxats treia el cap de la caputxa per tal d'ingerir un vermut sense olives en un bar de la cantonada dels 69 dipòsits d'armes alemanyes i italianes que els «cagouldards» tenien convenientment distribuïts per la capital de França amb el propòsit, segons sembla, de salvar la Kultura occidental i la pau del món.

Moreau, que per cert es diu Joan i és enginyer tèxtil, proporcionarà segurament amb les seves declaracions el fil de la conxorxa, ja que s'ha provat que era el cap dels dipòsits d'armes i a més el cap de la que s'havia d'armar.

EL FILL DEL CAPI

París, 290.—També ha estat detingut un encaputxadet petitet que diu que és fill de Moreau el suposat cap dels «cagouldards».

L'encaputxat gran i el petit que presumia d'ésser el seu fill, han estat acarats per veure si el pare reconeixia la cria.

Moreau s'ha quedat vacillant, cosa que ha molestat, naturalment, el noi, i aleshores el cap dels «cagouldards» ha declarat que li era impossible reconèixer el seu fill de les seves entranyes si l'encaputxat que tenia al davant no es treia la caputxa.

Un cop feta aquesta senzilla aclaració, el pare ha reconegut el fill i ha dit que almenys ell ja no tenia cap dubte.

Aleshores ha esdevingut que el fill no podia reconèixer el cap del seu pare ni com a pare ni com a cap dels «cagouldards», si Moreau no es treia la caputxa (Moreau pare), etc., etc...

EL VIATGE DE HALIFAX

Londres, 19.—Hom aprecia amb estranya unanimitat que ningú no vol dir que no sap

a què ha vingut l'haver anat a Berlín Lord Halifax.

Uns diuen que el viatge de Halifax és oficial i delicat.

D'altres asseguren que el lord anglès ha anat invitat a l'Exposició de Caça a veure què pescava.

I d'altres encara s'escarrassen a demostrar que el viatge de Lord Halifax és particular.

Sembla que tenen raó aquests darrers de la darrera versió... i més encara, puix que és innegable, miri's com es vulgui, que el més cert és que el viatge de Lord Halifax és un viatge molt particular.

GOERING, AMB TRES PAMS DE NASSOS

Berlín, 74.—S'ha confirmat oficialment que no s'ha desmentit que s'hagi confirmat que sigui cert que Lord Halifax, després d'entrevistar-se a Berlín amb l'amo, amb Goering i amb von Neurath, s'ha decidit a convidar a anar a Londres Von Neurath.

Aquesta vegada tampoc no ha estat Goering de sort, ell que somnia anar a Londres d'ençà que va voler anar-hi i els anglesos no varen voler que hi anés.

Ell, que tenia 8.550 uniformes nous de trinca i llampants i fins i tot en tenia de repetits, ara per despistar i com a venjança, sembla que vol imposar que el pla quadriennal duri disset anys.

S'ESTÀ TORNANT A ESGOTAR

L'Extraordinari de «L'Esquella de la Torratxa»

Catàleg de

L'EXPOSICIÓ DEL FRED

Una ESQUELLA petita com un picarol, que conté:

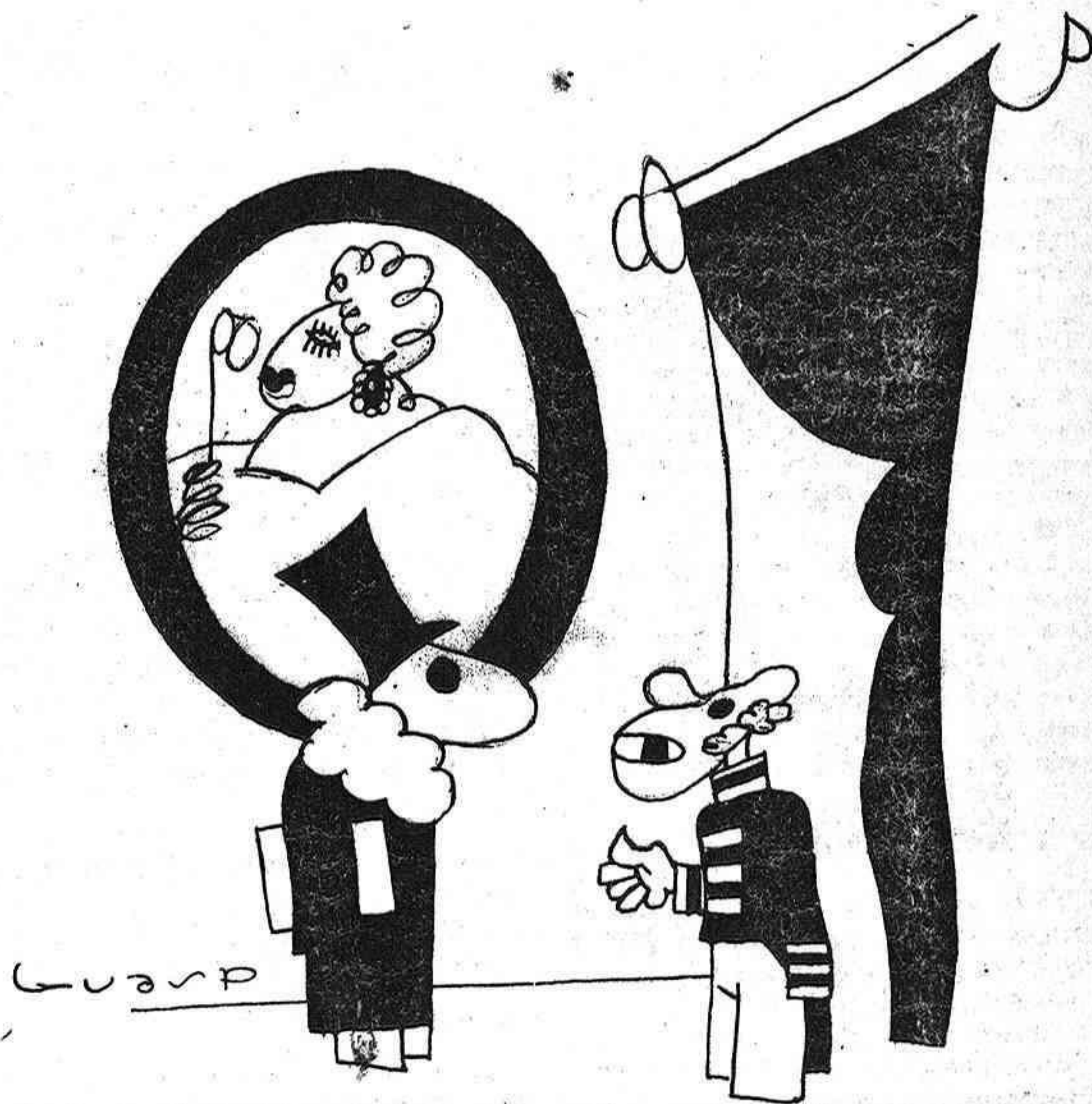
Les 12 «pintes» autèntiques dels nostres 12 pintamones, dibuixades per Bofarull i comentades per les enlluernadores plomes dels papagais més verds i més xirois de la crítica. La Història del Fred i altres bestieses tirades en offset, pensades i escrites de bona fe i il·lustrades

UNA PESSETA

Una ESQUELLA extraordinària DUES PESSETES (1)

Un parell de mitjons de llana tèrmogena per a un soldat.

(1) Nosaltres sempre tan optimistes!

—La senyora, no hi és?
—Ha anat a la cua del tabac ros.

DISPONIBLE

LLEGIU EL FOLLET

**"Urgeix la unitat proletària
i antifeixista"**

per VICTOR COLOMER,
del Comitè executiu del P. S. U.
Pròleg de Joan Comarera

PREU: 60 CÈNTIMS

DE VENDA A TOTS ELS QUIOSCOS

Distribuidors exclusius per
a tot Catalunya: **P.A.C.O.D.** Rambla del Mig, 17
Barcelona

Llegiu

**LA CORRESPONDENCIA
INTERNACIONAL**

i estareu al corrent dels esde-
veniments polítics internacionals
més importants, glosats pels re-
presentants més autoritzats, del
moviment obrer a tot el món

PREU: 25 CÈNTIMS

DE VENDA A TOTS ELS QUIOSCOS

AVIAT

LA CORRESPONDENCIA INTERNACIONAL

publicarà un número extraordinari sobre

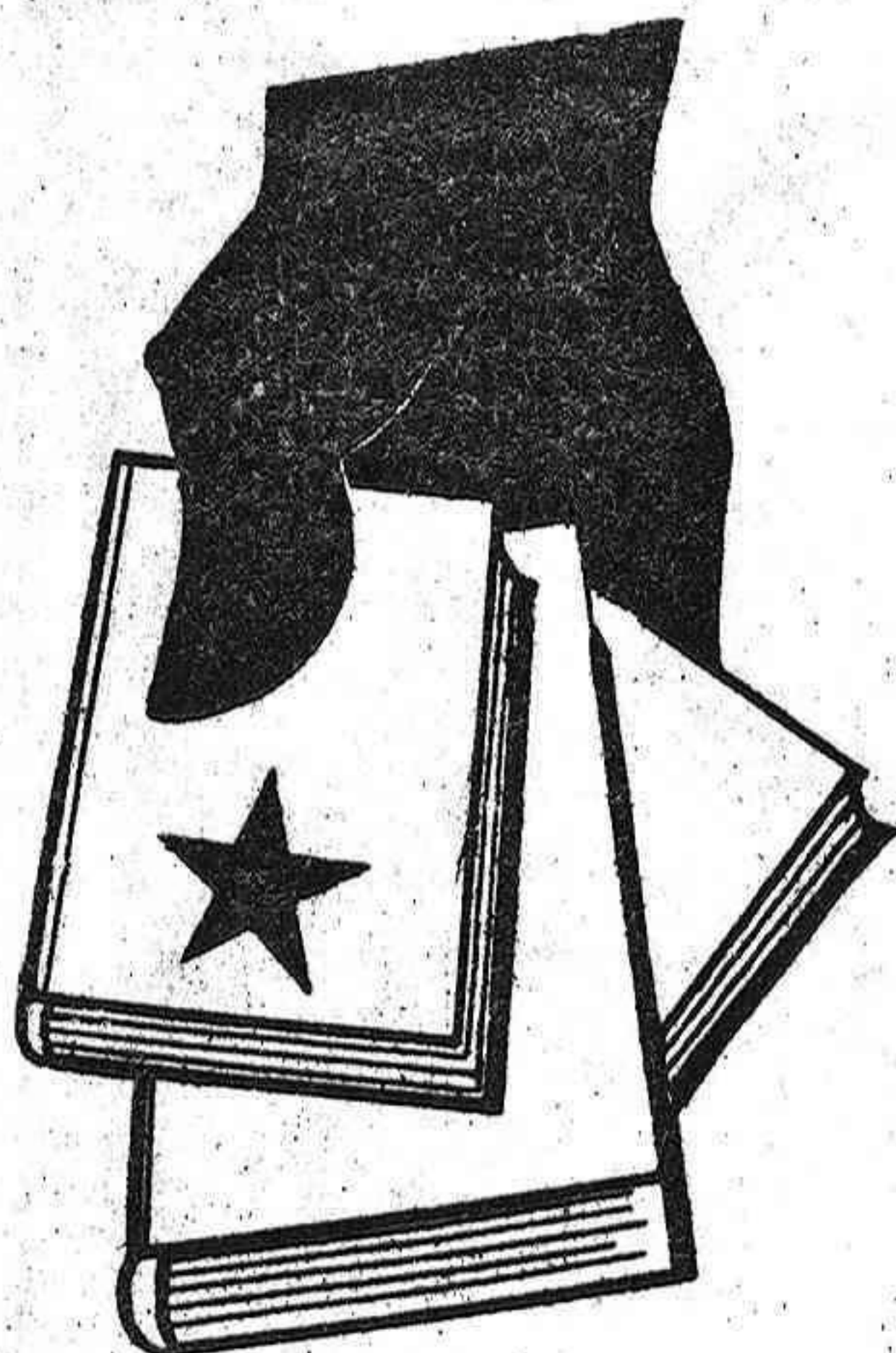
**La situació econòmica mundial
en el primer semestre de 1937**

degut a la ploma de l'eminent economista
internacional EUGENI VARGA

Es posarà a la venda al preu dels números ordinaris

DISTRIBUIDORA **P. A. C. O. D.** BARCELONA
DE PUBLICACIONS **P. A. C. O. D.** RAMBLA DEL MIG 17

A L'ABAST DE LA VOSTRA MA...

Demaneu avui mateix un exemplar del catàleg que acaba de publicar la

**LLIBRERIA "LA INTERNACIONAL" BALMES, 22
BARCELONA.**

Estareu documentats i podreu escollir entre el més selecte i essencial
que s'ha editat sobre:

Teoria revolucionària
El moviment Stajànov
Biografies i Episodis revolucionaris
Sèrie Popular de Clàssics del Socialisme
Petita Biblioteca Leninista
Petita Biblioteca Stalinista
Així és la U. R. S. S.
El bolxevisme en acció
El VII Congrés de la I. C.
La joventut i el Marxisme
El Ple ampliat del C. C. del P. C. d'E.
Novelles i contes per a infants
Poesies i cançons revolucionàries.

Llibres de l'«Editorial Cent», «Ed. Espanolas», i «Nuestro Pueblo», edi-
cions de l'Escola Popular de Guerra i dels millors autors d'avantguarda, com
Ilya Ehremburg, Upton Sinclair, Sinclair Lewis, Barbusse, etc., etc.
Sempre les darreres novetats en llibres socials.

